

LO GERONÉS

SETMANARI PORTA-VEU DEL "CENTRE CATALANISTA DE GERONA Y SA COMARCA,"

PREUS DE SUSCRIPCIO

Gerona	1 pesseta trimestre
Fora	1'25 id. id.
Extranger..	1'50 id. id.
Un número, 10 céntims	

Administració y Redacció

SABATERIA-VELLA 2 1.er

ANUNCIS Y COMUNICATS

Preus convencionals

De tots los llibres, folletos, etc., que 's remetin a la Redacció, se 'n donará compte en lo Setmanari.

Any 1.er

Dissapte, 17 de Novembre de 1894.

BIBLIOTECA PUBLICA
GIRONA

Núm. 33.

Advertencia

Les persones que 'ns han demanat lo número de **Lo Geronés** que porta la *Guia del Contribuyent pera provehirse de cédula personal*, trobaran dit número en la llibreria del Sr. Franquet y Serra, carrer de l'Argenteria, á 10 céntims.

SECCIÓ GENERAL

PAGO DE DEUTES

(Acabament.)

Fins aquí queda correspost lo primer article del senyor Saguer, y passo á ocuparme del segon en que tracta de demostrar: que l'article quint del Códich fou per mi indudament aduhit, ja que ab lo següent del número 6 «resolen quinas fonts de dret després de la llei deuen adméters per regular las relacions que poden haverhi entre las personas: articles que tenen més significació que la de regular mers efectes de las lleys y dels estatuts.» «Lo que fassi relació ab las fonts del dret, no pot, diu, en cap manera anar comprés en la lletra ni en l'esperit del article quint de la Llei de Bases y del 12 del Códich Civil.» «En virtut d'aytal article no deu adméters com a font del dret civil ó privat a la costum contra llei.»

S'extén lo senyor Saguer sobre 'ls efectes del article sisé per d-mostar que, á falta de llei, no 's pot invocar la jurisprudencia y menos pera contradir la Llei podrá aduhirse la doctrina legal sentada pe 'l Tribunal Suprém. «Si aytais articles tinguessen aplicació á Catalunya resultaria que, no obstant lo terminantment prescrit per l'article 12 del Códich y pe'l quint de la Llei de Bases, tota la nostra legislació derivada de la costum deixaria de tenir ferma y eficacia y de consegüent forsa per obligar.» «Si aquets articles poden ésser legalment aduhits, be pot dirse que ha caygut casi nostre dret consuetudinari catalá que 'l mateix Códich en son article 12 ha manat conservar.»

Lo senyor Saguer planteja duas qüestions en una, ó sia, l'article quint del Códich pot tenir dos efectes, un en quan determina 'ls efectes de las lleys d' observancia comuna, segons l'article 12, y l'altre en quant pugui afectar á las fonts mateixas del dret, que 'l senyor Saguer considera inalterables, y per lo tant planteja é involucra 'l problema de si ha de continuar á Catalunya la costum contra llei. Si 's fixa la atenció en mas paraulas resulta: que no ocupantme del article sisé, sols me valch del quint per deslliurar á nostras lleys y costums compreses en l'article 12 de tot quant pugui contrariarlas. Si en sa virtut la font mateixa del dret catalá, derivada del Usatge *Unaquaque gens* queda desvirtuada en quant á produhir en lo sucesiu costums eficassas contra llei, no 'n parlo en mon treball. Ni ara 'm convé ocuparmen, puig no es aquest lo lloch de ferho, pero sí dech dir: que no participo dels temors que expressa 'l senyor Saguer, porque tot lo dret consuetudinari catalá contra llei anterior al Códich queda garantit per l'art. 12, mentres que tot lo dret consuetudinari contra llei que pot agregárseli me fa mes por que goig. En tant que todas las causas catalanas no sian resoltas en Catalunya y sobre tot mentres los Tribunals en Catalunya uo 's formin de personas coneixedoras y adictas al nostre dret, prefereixo no hi hagi per lo esdevenidor costums contra llei. No basta que sian catalans ó hagin nascut á Catalunya los que judiquin nostras causas: n' hi ha molts de renegats, es precis que quins nos judiquin estiguin identificats ab l'esperit de la gran massa catalana, que aquesta per fortuna viu, á pesar dels corchs á que aludeix lo senyor Saguer que la rosegán nit y dia.

Lo que viu es sanable. Nosaltres ab perseverancia, enginy y seny podem esbullar lo criadero dels corchs, que per aixó tenim lo juhi, lo cor y 'l franch voler. Pero en tan que aixó no s'obtingui cal reclarnos de la costum

contra llei. ¿D'ahont pot derivarse aquesta? De la práctica en contrari imposada per los tribunals. En mon llibret y en la plana 49 senyalo algunas d'eixas prácticas, y si parlava ab certa confiansa del Tribunal Suprém respecte la sua opinió sobre lo Consell de familia, era porque al publicar mon opúscol no s'havia desviat encara del camí de la llei com ho ha fet després segons expressa lo senyor Saguer en son sensat article, relutant al Notari Sr. Puig Samper.

Quan aparagué l'usatge «Unaquaque Gens» teníam lo rey nostre, ó sia catalá, los Tribunals dintre de casa, los Jutjes excelents compatricis, interessats y apassionats per lo bon estament de Catalunya y com que era precis obrir pas al geni juridich de la terra á través de las mallas góticas y sos mals usos, y de certs formalismes del dret romá, que l'entrebancavan ¡qué té d'estrany que la costum contra llei, nos fos profitosa y saludable? La costum era ademés favorescuda en tota sa amplitud per lo Doctor catalá, de qui la doctrina unánime es també font de Dret per nosaltres.

Aixís obtingué nostre dret la configuració característica que encara conserva y que constituheix la base de la naturalesa catalana y la font vivificadora de la seva genialitat.

¿Qué podem esperar avuy dia de la costum contra llei? Solzament desastres; desorganisar nostra familia, desnaturar lo dret y corromperlo; puig que la práctica en contrari respecte de nostras lleys la inician los Tribunals y la secundan las resolucions de la Direcció General del Registre y l'abultan los abusos administratius.

La onada del centralisme que escombrá nostre llengua de las Notarias creix encara y va creixent fins á desallotjarla de nostras escolas. Lo castellanisme per nosaltres es la revolució triomfant, pero una revolució manyosament impia y despótica, per quant nos anula la Patria destruintnos lo carácter y 'ls dons del llenguatge, y desvirtuant la llei de la terra, que forman la obra de Deu á Catalunya, ¡y qui ho diria! ¡fins penetra en nostras temples! En lo mateix temple de Deu, contrariant l'esperit de la Iglesia y las disposicions eclesiásticas, s'introduheix lo castellá. ¿Y ha d'obindre tal práctica eficacia legal?... Jamay; com tampoch las sentencias del Tribunal Suprém, per més que se 'ns imposin de present, fins que arribi la hora del triomf del regionalisme que farà amable y respectable á Espanya tant lo que caracteriza á Castellá com lo que caracteriza á Catalunya en son respectiu territori. Y aquest ideal, ajudant Deu, arribará, y la Iglesia es y ha d'esser la principal coadjutora. Se 'ns figura que molts dels nostres eclesiásticos se donan ja compte de que quan més se descatalanisa nostre poble més també se descristianisa, (1) y aixó farà que 'l clero torni á marxar per la bona via seguida per lo Pare Claret, recomanada per lo gran Arquebisbe Vilamitjana y practicada avuy molt particularment per lo piados Bisbe de Vich. (2) Devém esforsarnos porque no

(1) Algú pot criticar aixó per exagerat ó per manifestació de veritat que no convé retraurella públicament, més diu ab lo que 's conta del Gran Arquebisbe Vilamitjana, censurant l'abús dels predicadors castellanisats en eixos termes: «Mentres vosaltres los prediquen en castellá ells se condempnan en catalá.» Encara que aixó no fos, ne pateix la integritat de la Patria, y 's mitj parteix lo que la Iglesia ha unit y li interessa mantenirho agermanat.

(2) Aquest estiu, trobantme en la iglesia d'un poble que coneix desde jove, y hont en aquell temps no hi havia obit, jamay predicar en castellá, me sorprengué veure y oir á un caputxi dirigir desde la trona als oyents, que en casi sa totalitat no l'entenian. Lo bon frare invocá per fer efecte la elocuencia de Sant Joan Crisóstomo, y jo pensava ¡qué n'hauria tret Sant Joan Crisóstomo de la seva elocuencia si hagués parlat en catalá als seus oyents? ¿No hauria estat més oportuna y profitosa la invocació del do de llenguas?...

Tant més es de notar aquesta extranyesa en un fill de Sant Francesch, per quant lo Sant Patriarca parlava de Deu de modo que no sols l'entenguessen las criaturas, sino fins los aucells del camp. ¿Quán arribará 'l dia de predicar per fer fruyl y no per lluhir una vana fraseologia, y dich vana, en quant se dedica á un auditori que no la comprén?

prevalisca la costum contra llei respecte de las disposicions que garantisan l'ús de nostra llengua en los temples catalans, y afavorir en aquest particular tota reacció. Ja suposo difficil contrarestar en l'ánim d'alguns eclesiásticos, poch per fortuna, l'abús del castellanisme, porque aquest en cert modo y en la hora present disposa de prebendas y dignitats y te la clau de la caixa d'ahont surten las dotacions dels oficis eclesiásticos atesos per l'Estat.

Aixís y tot, es precis oposar á la bestia del uniformisme la virtut heroica del regionalisme que la domesticará y la posará al servey de Deu, de la rahó y de la justicia. A fi de que aquest dia arribi no abogaré pas en l'actual estat de cosas per la costum contra llei, que sancionaria, mediant lo transcurs del temps, tots los desarreglos en nostre dret; al contrari, contra d'ells devém invocar sempre l'art. quint del Códich en l'ordre de la seva referencia segons l'art. 12, á fi de que no prevaliscan jamay.

F. ROMANÍ Y PUIGDENGOLAS.

(De La Renaicensa.)

CONCLUSIONES

DEL CONGRESO CÁTOLICO DE TARRAGONA

L'extracte de les acordades y votades, es lo següent:

«Les conclusions de la secció primera son quasi les mateixes acordades en anteriors Congressos sobre assumptos relligiosos, feta escepció de les que s'han prés sobre cementiris y enterraments.

«Secció segona: Demandar la derogació de les lleys oposades al fur eclesiástico. Procurar la armonia entre les lligillacions civil y eclesiástica, á fi de prevenir conflictes. Crear un tribunal mixt que dirimexi les diferencies. Restabliment de tribunals que facilitin lo cumpliment de las disposicions testamentaries en sa part espiritual. Procurar medis pera conseguir la pureza de la ensenyansa, exigint dels candidats la obediencia als Prelats. Fomentar l'estudi de la Sagrada Escripura en les Universitats é Instituts. Crear cátedras de Dret Canónich complet. Publicar una revista canónica y facilitar d'altres maneres estos estudios. Promoure per tot la ensenyansa del catolicisme.

«Secció tercera: Medis pera sostindre lo cult. Modo de afavorir los estudios dels seminaristes pobres. Fomentar la creació de les Conferencies de St. Vicens de Paul, com á medi pera resoldre la qüestió social. Penitenciaris: sa organizació y sa influencia relligiosa; procurant la creació de patronats que, auxiliats per sacerdots, associacions piadoses y la premsa, mellorin la assistencia moral y material dels presos.

«Secció quarta: Concepte del treball. Superioritat de l'obrer católich en tots los ordes de la vida, servint d'exemple als qui no ho sien. Concedirlos descans dominical, pero privantlos hi les distraccions inmorals. Evitar que ingresin en societats sense lo consell del Párraco. Fomentar l'esperit de parroquialitat. Escoles dominicals. Escoles d'obrers. Auxiliar als instituts relligiosos. Insistir en lo cumpliment de las disposicions d'observancia dels dies festius. Espargir entre 'ls obrers les encíclicas del Papa. Insistir en la sumissió al magisteri de la Iglesia de la classe obrera. Mellorament de l'estat material dels obrers, facilitantlos hi medis de satisfacer les justes necessitats de la vida. Evitar los abusos en los talleres. Suplir las deficiencias de la legislació. Intentar la descentralisació de las fábricas. Fomentar l'estavi. Facilitar los matrimonis de la classe obrera. Intervenció del Estat fent cumplir los contractes entre patrons y obrers.

«Les seccions reunides acordaren establir los medis més eficassos pera que 's complexin les conclusions del Congrès Católich.»

Sobre les sessions de la Junta Provincial de Instrucció Pública

Lo día 10 d'aquest mes se reuniren en lo despatx del Sr. Governador Civil de la provincia, á les cinch de la tarde, vuyt dels onze vocals que componen la Junta provin-

del d'Instrucció pública, al objecte de celebrar sessió ordinària. Una vegada reunits i no trobantse present lo senyor Governador, li passaren recado com de costum per lo Sr. Secretari donantli coneixement de que hi havia majoria pera celebrar sessió per si volia presidirla. La contestació del Sr. Governador, tramesa als reunits per lo referit secretari, fou que no havent éll convocat a la Junta, no hi havia sessió.

Los vocals reunits conceptuant que pera la celebració de sessions ordinaries no 's necessita convocatoria, y creyent per altre part que en virtut de lo manifestat per lo Sr. Governador no 'ls corresponia continuar en lo despatx d'aquest; pujaren al pis superior del edifici de la Diputació provincial, ahont hi ha la Sala destinada per aquesta Corporació a la Junta Provincial d'Instrucció pública, ab lo propòsit de posarse d'acort sobre quina resolució havian de pendre en lo cas en que 'ls posava lo succehit. En aquest estat, lo Sr. Inspector, vocal de la Junta, que havia sigut cridat per lo Sr. Governador, se presentá pera dir als reunits, en nom y delegació d'aquest, que en us de sa autoritat disolva la Junta y que desocupessen lo local.

Obehint la disposició governativa se retiraren los vuyt vocals aludits y reunits posteriorment en una casa particular acordaren y firmaren una exposició dirigida a la Direcció general d'Instrucció pública per conducte del senyor Rector de la Universitat de Barcelona, donantli coneixement de lo ocorregut, y declinant tota responsabilitat pel fet de no celebrar la Junta les sessions manades pel Reglament, y pels perjudicis que la no celebració de sessions pot causar als serveys que te encomanats.

Axó es ni més ni menos lo que va passar y en veritat que reflexionanthi qualsevol presumiria que entre la Junta y lo Governador intervenia d'avans alguna diferencia ó que no corrien en bones relacions. Pero lo estrany del cas es que no es axís, ja que ni oficial ni extraoficialment hi havia hagut entre 'l Governador y la Junta la més petita qüestió, ni contestació.

A quina causa se pot atribuir, donchs, lo ocorregut? Per la nostre part hem de confessar francament que la ignorám.

Un periódich de la localitat ha volgut suposar que 's deu a l'assumpto de la provisió de la Secretaria de la Junta, per no haver sapigut aquesta donar gust a algun casich que preté disposar a son albir dels destins de la provincia; pero aquesta suposició ve negada per altre periódich en un escrit, que té totes les apariencies de oficiós, en lo qui se fa constar que 'l Sr. Governador no assistí a les sessions del 20 de Setembre y 10 d'Octubre (en que 's parlá de l'assumpto de la secretaria), ni a cap dels vocals ha recomanat en cap sentit dit assumpto, fets que nosaltres tenim per certs.

Lo últim dels aludits periódichs suposa que 's deu a la creencia en que está lo Sr. Governador de que la Junta no 's pot reunir sense esser per ell convocada. Y a n'axó respondrém nosaltres que tampoch pot esser exacte perque fins ara la Junta s'ha reunit y ha celebrat les sessions ordinaries sense convocatoria, a ciencia del Sr. Governador y sense que aquest hi hagués posat la més petita dificultat ni obstacle; com ho proban les mateixes sessions que cita del 20 de Setembre y 10 d'Octubre que 's tingueren sense convocatoria, com sense convocatoria s'havían tingut totes les ordinaries anteriorment celebrades, tant en temps del Sr. Ayuso, com del Sr. Laserna, del Sr. Neda y dels altres governadors passats.

Axó lo que significa es que el Sr. Ayuso, com sos antecessors en lo govern civil d'aquesta provincia, participa de la mateixa opinió de la Junta que creu que les tres sessions obligatories que te de celebrar cada mes, segons disposa lo Reglament de 1859, son ordinaries y no necesitan convocatoria, sino que s'han de celebrar en los dies y hores senyalats de cada mes, que pera la Junta provincial de Gerona son desde fa molt de temps los dies 1, 10 y 20 y 'ls immediats següents quan aquestos son festius y lo lloch de reunió es la sala que te destinada al efecte la Diputació provincial en cumpliment del article 64 del mateix Reglament. Aquesta creencia se funda, ademés, en considerar vigents los articles 7, 8 y 9 del Reglament de 18 d'Abril de 1839, com los hi consideran quasi totes les Juntas provincials d'Espanya y com espresa lo Sr. Ferrer y Rivero en son «Tratado de la Legislación de primera enseñanza vigente en España» declarat útil pera les Escoles per R. O. de 20 de Deembre de 1886.

Végis com podían perfectament y devian reunir-se en lo die y hora coneguts y en lo lloch de costum, que desde que 'l Sr. Ayuso ocupa 'l Govern Civil es son despatx, los vocals de la Junta que comparegueren pera tenir sessió.

Quín es, donchs, lo motiu pera que 'l dissapte passat no 's celebrés sessió?

Y quín es lo motiu pera que la Junta no 'n celebrés los dies 20 d'Octubre y 2 de Novembre?

Essent obligatori per l'Article 58 del Reglament de l'any 1859 que les Juntas celebrin, al menos, tres sessions cada mes perqué lo Sr. Governador, si te 'l dret de convocarles, no les ha convocades?

Repetim que ho ignorám; pero hem d'anyadir que trobém molt bé que 'ls vocals de la Junta hagen procurat fer constar que, si aquesta no 's reuneix, no es per culpa seva.

Y.

CÉDULAS

Altre vegada hem de tornar a parlar de lo que passa ab motiu dels padrons de cédulas personals.

A Gerona per ordre de la Administració d'Hisenda l'Arrendatari s'ha vist obligat a corregir lo padró y a esposarlo de nou. Aquesta vegada lo document en ses condicions esternes está acomodat a lo que exigeixen les disposicions vigents; pero no axí si 'ns fixém en ses condicions intrínseques.

Efectivament: lo padró, pera esser tal, te d'estar re-

daetat en vista de les fulles declaratories omplertes pels caps de familia y en son defecte pels agents de l'arrendatari y 'ls datos en éll continguts han de fer referencia, ó sia han de concórdar ab dites fulles, segons manan terminantment los articles 26 y 27 de la Instrucció vigent de 27 de Maig de 1884; ademés, sempre y quant de les fulles omplertes per l'Arrendatari ó sos agents resulti diferencia ab l'últim padró anterior ja en lo nombre de persones, ja en la classe de cédulas, l'Administració en virtut de la R. O. de 12 de Juliol de 1893 te 'l deber ineludible avans d'aprobar lo padró de ferbo saber al cap de familia, pera que manifesti sa conformitat ó alegui lo que eregui oportú.

Donchs be, a Gerona y creyém que a quasi cap poble de la provincia, l'Arrendatari no ha complert aquestes obligacions. Y dihém axó, perque sabem que en molts pobles no s'han passat encare les fulles declaratories que havian de servir pera fer lo padró y que a Gerona s'han dexat de passar a molts contribuyents caps de familia, y a altres als qui s'han passat no se 'ls hi ha recullit y la conservan en son poder. Essent axó axís, los padrons d'aquells pobles com lo esposat de Gerona no son tals, per no haver sigut formats y redactats ab subjecció a les disposicions vigents y per lo mateix son nulos y s'han de tornar a fer ab subjecció a dites disposicions pera que pugan produhir efectes legals. En aquest sentit han reclamat ja molts contribuyents de Gerona y de segur també molts de fora y es de creure se 'ls ferá justicia per l'Administració. Del contrari, si aquesta aproba 'ls padrons fets ab infracció de les disposicions vigents, demostrará en vers l'Arrendatari una condescendencia y una parcialitat, de quina los contribuyents deuen demanar compte a sos superiors. Y avuy que tant se parla de moralitat administrativa es més convenient que may que la ley s'apliqui a tothom, comprenenthi los arrendataris de serveys de l'Estat.

Si l'Arrendatari hagués fet lo padró de Gerona de conformitat a les citades disposicions, de segur que no serían tants los agraviats y de segur que s'haurien corregit moltes de les exageracions que conté. Pero are, les reclamacions presentades son innombrables y moltes més serien si per ferles no s'obligués al contribuyent a un gasto major que l'import de la cédula que se li exigeix. Axó dona lloch a una explotació que no podria existir si s'cumplís lo manat per la R. O. de 12 de Juliol de 1893 a que 'ns hem referit, perque si s'hagués de notificar a tothom a qui l'Arrendatari altera la cédula la modificacion que se li fa al objecte de que pogués oposarshi ó expressar sa conformitat, com que 'ls gastos no recaurien sobre 'l contribuyent sino sobre l'Arrendatari, bon cuidat se donaria aquest de no fer alteracions que no fossen justes y justificades. Are, ab lo procediment que se segueix, la víctima es sempre 'l contribuyent y l'Arrendatari ompla 'l padró com li vé bé: en responent que qui no 's conformi que recorri, está en paus.

Sobre tots aquestos abusos cridém la atenció de les autoritats y creyém ha arribat la hora de ferlos present a la Superioritat perque s'hi posi remey radical. D'altre manera cada any 'ns trobarém ab lo mateix, y si no avuy, demá, poden originarse conflictes.

No acabarem sense aclarir un punt que considerém de molta importancia. L'Arrendatari, en l'anunci del Butlletí Oficial avisant l'esposició al públich del padró de Gerona, cita una Circular de la Direcció General de Contribucions datada el 15 de Novembre de l'any 1893 y l'Administració d'Hisenda de la provincia, en alguna comunicació sobre 'l padró de cédulas dirigida a una autoritat municipal, cita una altre circular datada 'l 22 d'un mes d'aquest any sense dir quin, puig din del actual lo que no pot esser perque, estant la comunicació datada 'l 9 de Novembre, lo 22 encare no ha arribat. Donchs bé, aquestes Circulars que poden conixer l'Arrendatari y la Administració d'Hisenda, no les coneix ni pot conixerles lo contribuyent ni 'l públich, puig no han sortit en la Gazeta de Madrid, ni tampoch en lo Butlletí Oficial de la provincia, y per lo mateix no son obligatories, ni poden afectar pera res los drets dels contribuyents, desde 'l moment que no han sigut promulgades. Es aquest un principi de dret que no admet cap dubte y si l'Arrendatari ó l'Administració d'Hisenda ne tinguessen algun, poden consultarho al Inspector d'Hisenda que 's troba al present en nostre ciutat, lo qui, essent com es advocat, no 'ls hi dirá d'altre manera.

Ademés, encare qu' aquestes Circulars haguessen sigut promulgades, que repetim no ho han sigut, tampoch podrien perjudicar los drets que al contribuyent garanteixen la Instrucció de 27 de Maig de 1884 y la R. O. de 12 de Juliol de 1893; puig may ha tingut una Direcció general facultat pera derogar ni dexar sense efecte les disposicions de sos superiors, com ho son la Instrucció de 27 de Maig de 1884, que es un Real Decret dictat de conformitat ab lo dictamen del Consell d'Estat, y la de 12 de Juliol de 1893, que es una Real Ordre dictada d'acort ab lo informat per la Direcció general de lo Contenciós.

La aplicació d'aquestes Circulars en perjudici dels contribuyents y dels reclamants, seria, ademés d'injusta, ilegal.

Un altre die parlarém de la manera com compleix l'Arrendatari la obligació que li imposa lo plech de condicions de la subasta, d'entregar als Ajuntaments los recárrechs municipals.

J. B. y S.

CRÓNICA

EXTRANGER

Los Japonesos s'han apoderat de Port-Arthur, l'arsenal més important que posseïen los xinos, fugint aquestos en vergonyosa derrota sense aprofitar los considerables elements de resistencia qu'allí havien reunit. S'espera d'un moment al altre la noticia de la presa de Moukden, capital de la Manxuria. L'esperit públich a Xina está tant decaygut que la Cort imperial se disposa a abandonar a Pekin y 'ls representants estrangers ne surten també dirigintse a Shanghai. Les potencies d'Europa fins are s'han negat a intervenir y aconsellan a Xina que s'entengui directament ab lo Japó: a última hora se diu que 'ls Estats-Units d'América han acceptat lo paper de mediador.

A França fixa l'atenció de tothom la trayció del cap-

ta Dreyfus qu'ha venut a Alemania y a Italia secrets de guerra que 's suposan de molta trascendencia. També obgete de opinions contradictories lo caràcter que 's dona a la próxima expedició a Madagascar.

ESpanya

Després de la reunió dels partits y dels discursos rública, se obrirén altre vegada les Corts lo die 12. Are n'ha sortit ja una forta renyina entre 'ls consellers y 'ls ministerials, per haver contribuït aquestos que guanyés una de les secretaries del Congrés lo senyor Comte de la Corzana, silvelista, en perjudici de la datura del conservador-romerista Sr. Bugallal. L'entremès ha sigut tant fort, que 'l partit conservador ha resolt rompre totes les consideracions que fins are havia tingut ab lo govern, no acceptant cap dels cárrechs que se li donguin y fins presentant lo Sr. Lastres la dimissió de Vice-presidencia que se li havia donat. A la segona sessió ja hi hagué fressa tant en lo Senat com en lo Congrés, vocantla en la primera de dites cambres lo Sr. Elduayen propòsit del tractat de Comerç ab Alemania, y en la segona lo Sr. Alix, a propòsit de la masoneria. Per la nostra es de creure qu'aquesta legislatura será encare rica en escàndols que la anterior y menes profitosa pels que 's tot lo que 's pot dir.

La Lliga nacional de productors ha celebrat a Madrid una Assamblea y se prepara pera combatre los plans re-cambistes del govern, que, no obstant l'influencia que se suposa té En Gamazo, son los que predominan.

Tenim la satisfacció de consignar que D. Victor Balaguer se troba molt millor de sa malaltia.

CATALUNYA

La Circular dirigida per la Junta Permanent de la Unió Catalanista als advocats catalans está produhint excelents resultats, havent rebut moltes y entusiastes hcessions dels advocats de diferents ciutats de Catalunya y atentes comunicacions, algunes d'elles molt patriótiques, de varis Collegis y altres Corporacions proment estudiar ab tot cuidat la qüestió de l'us de la llengua catalana en los Tribunals al informar al ministre de Gracia y Justicia sobre 'l projecte de reformes en la administració d'aquesta, darrerament publicat en la Gazeta.

NOTICIES

Oficials.

Ajuntament.—(Sessió del die 12 de Novembre.)—Presidida per l'Alcalde y ab assistencia de quinze regidors se comensá la sessió llegintse l'acta de la antecedent que fou aprobada y firmada.

S'aprobá 'l dictamen de la Comissió sobre les obres que s'han de fer en l'estudi del carrer de Ciutadans.

Se concedí un permis d'obres y s'acordá quedar sobre la taula pera estudi la instancia de D. Clara Guart, sobre una clavaguera.

Ab anunci datat lo dotze d'aquest mes, per l'Alcalde se fa saber que D. Cristófol Grober ha demanat la instal·lació de una màquina de vapor en los baixos del interior de la casa número 4 del carrer del Progrés, al obgete de que aquells a qui interessi pugan reclamar dintre terme de vuyt dies.

Ademés del Sr. Albert de St. Feliu de Guixols, ha sigut premiats en lo Certamen de St. Martí de Provensa D. Trinitat Aldrich y D. Ramón Masifern, los dos bisbatencs, essentho l'últim ab la Flor natural. Los hi donem la enhorabona.

Está malalt de molta gravetat a Barcelona lo popular autor dramátich y distingit escriptor catalá En Frederich Soler (Pitarra), quina millora y prompte curació es sitjem de veres.

Lo dilluns últim se presentaren dos subjectes per vendre un cris ó sabre filipi y un punyal, de propietat del Museo de la provincia y que formavan part dels objectes robats de dit Museo ferá cosa de dos anys. Enterada la Comissió de monuments, ne doná part al Jutjat, que 's ha incautat de les espresades armes é instrueix les diligencies corresponents. Veyám si aquesta vegada se conseguirá seguir lo fil de dit robo.

Llegim en un telegrama de Madrid qu'ha sigut firmada la cesantia del Delegat d'Hisenda d'aquesta provincia Sr. Solís. Ho sentim.

Per persona ilustrada qu'ha tingut ocasió de veurho, hem sabut que 'ls Srs. de La Escala que havian format una societat pera fer excavacions a Empúries y trobat la planta baixa d'un edifici en que hi havia un gran mosaic per complert. Es llástima qu'unnes vegades per ignorancia, altres per injustificada cobdicia, se tirin a perdre recorts y restos historichs de gran valú que tots los pobles ilustrats procuran conservar. Les nostres lleys no permeten a les Corporacions encarregades de veillar pera la conservació dels monuments historichs impedir els propietaris d'ells sa destrucció y les gestions oficiosas que com en lo cas present, los duenyos d'ells tenen unes idees tant estranyes, que ni sisquera consenten que s'en tregui copia per por de que perdin son valor.

Segons noticies, s'está organisant a Barcelona una Societat de joves catalanistes, que s'inaugurarà dilluns poch. Molt esperém d'aqueixa nova agrupació regionalista; al jovent entusiasta cal empenyer y aplegar a treballar pera que propague les idees salvadores que han de portar la regeneració a nostra desventurada patria; avant y fora.

Llegim en nostre colegue La Renaixensa: «Lo senyor president de la Junta permanent de la Unió Catalanista ha rebut un telegrama del entusiasta catalanista, company de causa, senyor don Frederich Riera y Viladot anunciantli la constitució d'un Centre Catalanista en la ciutat de Lleyda.»

Tots los catalanistes rebrán ab fonda satisfacció aqueixa noticia, ja que, al augmentarse 'l número de tantas importants Associacions defensoras de la causa de Catalunya, tindrém desde ara en aquelles comarques de la provincia de Lleyda, que semblavan fins avuy sentir més que cap altra influencias estranyas, un foco entusiasta y

actiu que treballarà decididament per la causa de la regeneració de la pàtria catalana.»

Sia la enhorabona als catalanistes de Lleyda, que poden contar ab totes les nostres simpaties y ferma ajuda.

—Quan teniam ja en màquina lo número anterior del setmanari, arribá á nostre coneixement la mort de Donya Catarina Seguí y Vilá, mare de Mossen Joan Fuster, párruco de la ex-colegiata de Sant Feliu y de nostre consoci 'l distingit metge D. Joseph Fuster. Acompanyém en lo sentiment á tota la familia de la difunta, que al cel sia.

—Copiem de nostre estimat company La Costa de Llevant.

«L' Assamblea catalanista de Balaguer acordá axecar en mitj de la plassa de la històrica ciutat un monument dedicat al darrer soberá de la branca mascle dels Reys d' Aragó y comtes de Catalunya. Donchs bé, 'l día 8 del corrent mes, les autoritats y representants de diferents associacions catalanistes posaren la primera pedra presenciant la cerimònia un gran concurs de gent. Deu fassí que aviat pugam presenciari sa inauguració.»

—Després d' una secada que feya tremolar als pobres pagesos, ha vingut finalment la pluja, que s' anuncia ab una forta tronada á la nit del dimars; la temperatura ha refrescat un bon xich; lo riu Onyar experimentá una petita crescuda, lo que proba que l' aygua seria més abundant per la part de la Selva.

—Agrahim al Sr. Secretari de la Diputació provincial l' estat que 'ns ha remés de la organissació de aquella Corporació.

—Hem rebut la visita del Setmanari La Barretina de Barcelona y del Diario de Manresa, ab quins dexém gustosos establert lo cambi.

—No podem sortirne. Nos veurém obligats á obrir una secció especial pera anotar setmanalment los periòdichs que dexém de rebre, gracies al bon servey de correus. No passa die que no 'ns ne falti un ó altre y menos mal quan es un sol número, perque de vegades se 'n eclipsa algun setmanes enteres. Aytal succeeix actualment ab El Alcance de Santiago, La Voz Manresana de Manresa, y El Fuerista de San Sebastián. No esperém que la falta 's corrigeixi perque seria lo mateix que demanar la lluna y aquí á Espanya es ja tradicional lo de perdre's periòdichs y quelcom més de tant en tant. Ja no serien correus si axis no fós.

—Les quexes contra 'ls abusos de l' Arrendatari de les cédulas personals son generals en tota la provincia. Véjas lo que diu La Lealtad de Sant Feliu de Guixols: «L' Arrendataria de cédulas personals obra despòticament á son albir, y dihem axó, perque havém vist lo padró...; en dit padró un sens fi de quantitats han sigut raspades ó be esmenades ab lo bon fi... que poden suposar nostres llegidors.»

«L' Arrendataria, sens comprobació prèvia, no pot augmentar la quantitat qu' ha sigut fixada pel contribuent com á tipo del lloguer que paga cada any. Pero, segons lo qu' havém observat en lo padró, ha prescindit del si pot ó si no pot y, obrant á son capritxo, ha fet lo que millor li ha semblat.»

«La majoria de nostres obrers, qu' avans pagavan cédula de 11.ª classe, d' avuy en avant deurán pagarla de 10.ª classe. Y axis successivament.»

—I o Circul Artístich, la Associació Literaria y Artística y l' Circul de Sant Lluch de Barcelona han determinat honrar la memoria del malaguanyat paisagista senyor Vayreda, celebrant en lo Saló Parés de dita ciutat, una nufriada esposició de ses obres, en la quina hi figurarán, ademés, alguns quadros no coneguts y dibuxos originals del distingit pintor oletí. Lo local se decorará convenientment y 'l día de la obertura de la Exposició, que s' ha fixat pera 'l 29 del present mes, s' hi celebrará una sessió necrològica, llegintse la biografía del Sr. Vayreda.

LLIBRES REBUTS

La Junta Directiva del Casino Gerundense ha publicat lo catàlech de les obres que forman la valiosa biblioteca d' aquella distingida societat recreativa, qual President ha tingut l' amabilitat d' enviarnos un exemplar.

Dit catàlech, forma un elegant volum de més de 300 pàgines, de 12 per 20, primorosament imprés en l' establiment tipogràfic de D. Pacia Torres, acreditant una vegada més l' experta pericia que en l' art posseheix dit Senyor.

Havém examinat detingudament lo catàlech en qüestió, y á més de donarnos á conèixer la valiosa y nutrida biblioteca que posseheix lo Casino Gerundense, nos ha admirat molt lo sistema empleat en la classificació y distribució de les obres que comprén, facilitant d' una manera rápida y senzilla la busca del libre que interesse, com lo hoch que ocupa en los estants de la libreria: treball primors, degut al ex-bibliotecari d' aquella societat D. Joseph Pascual y Prats, qui gracies á la seva reconeguda ilustració ha sabut donar á dit catàlech las condicions necessarias, pera que resulti una obra de fàcil maneig y respongue desseguida á las exigencies de qui la consulte; buscant la obra que vulgue, pel títol, autor, materia ó caràcter. No creguent ser exagerats, lo recomaném pera que sigue imitat per tots aquells que tinguen necessitat de utilisar un catàlech pera sas bibliotecas, ab la seguretat que de cap altra manera podrán lograr millor l' objecte, y al mateix temps felicitem á la Junta d' aquell Circul per la millora que ha introduhit en sa biblioteca y també felicitem de cor al Sr. Pascual, per lo bon desempeñyo de l' obra que acaba de portar á terme.

Quina llàstima, que una societat tan distingida, y que té una biblioteca tant numerosa y selecta, aixis en autors castellans com extrangers, no hagi sabut possehir las obras bonas que de literatura é historia s' han publicat en catalá; y que solament hi figurin l' insignificant número de quatre llibres escrits en la llengua de nostra terra!

P.

VARIETATS

Las petites orquestas de Catalunya

Com es comú en tots los pobles, á Catalunya y especialment en las provincias de Barcelona y Gerona, hi ha

hagut sempre molta afició á la música, que 's manifesta no sols en las festas religiosas si no també en las profanas.

En los sigles passats y en lo comensament del actual, l' orga era casi be lo únich instrument que 's deixava sentir en las iglesias, aixis com lo flaviol y 'l tamborino en algunas comarcas, la gralla en altres y la borrega en las demés festas profanas, en las passadas, en los balls de plassa, que, ab los noms de ball plá, ramallera, contradansa, ball rodó, del ciri, de Sant Isidro, contrapás, sardana, etc., etc., constituían casi be lo únich divertiment de nostres pares.

No vol dir aixó que no hi hagués algún que altre aficionat que no conresés l' estudi d' instruments més moderns, com lo violi, clarinet, fagot, etc., y que sol ó acompanyat no 's fes escoltar alguna que altra volta, com no es avuy cosa estranya trobarse en pobles aislats de la montanya ab petites coplas de tres ó quatre músichs, y devegadas un sol, que ab un reduhit repertori de valsos, polkas, schotischs y americanas, bastan á satisfer los desitjs dels fervents devots de Terpsicore, ab detriment dels balls genuínamment catalans.

La comarca ampurdanesa es la sola, sens dupte, que ha guardat lo carinyo als típichs balls, agermanant los tradicionals compassos y 'ls ayres de sas sardanas y sóns peculiars de sas tenoras ab los progressos de la moderna instrumentació, sent de sentir que las altres hajan abandonat los balls característichs de la terra pera entregar-se en absolut als gustos y tendencias dels afrancesats que se han introduhit.

En las iglesias, en tant que 'ls altres instruments han anat invadint lo terreno que estava reservat á l' orga, també han anat desapareixent aquellas melodias graves y solempnes que 's caracterisavan d' un modo especial en lo cant plá, ab evident perjudici de la música religiosa, fent que sobre las veus humanas predominin las metálicas y estridents de la instrumentació, y, com si aixó no fos prou, substituhint lo contrapunt grave y solempne per melodias d' ópera italiana quan no las de sarsuela flamenca.

¿Qui no preferirá, avuy encara, á aqueixos allegros á paso ligero, aquells graves compassos al unísono ó aqueils armoniosos cors que 's feyan sentir, per exemple, ab lo credo parisench?

Conegut es de tothom l' avens que la música ha experimentat en los grans centres de població, no quedant enrera en las poblacions secundarias, establimentse, en casi be totes, petites orquestas, coblas, que 'a deyan, compostas de deu ó dotze individus que, ab contrabaix, tres ó quatre violins, flauta, fiscorn, clarinets y un ó dos cornets, trasmeten los conceptes dels autors que escrihuen espresament per ellas, no deixant de formar una combinació de sóns acertats, sempre y quan cada instrument no surt del tó natural que deu tenir en sos fors y pianos y contribuheix al desenrotlló armónich del conjunt, ja que en la execució de pessas instrumentals se tendeix generalment á fer sobresortir massa uns instruments, ofegant los demés y desvirtuant los conceptes dels autors ab las excessivas intensitats de sons de cornet ó fiscorn.

Quan lo predomini del gust italiá, ó sia durant la meytat del actual sigle, aquestas orquestas havian adquirit ja un desenrotlló bastant complert, manifestantse com de las més notables la del Aleix de Martorell, Muixins de Sabadell, Sailinayres, Rafalets, Vilas, de Barcelona, y altres que seguien las petjadas de aquestas, com los Escolans y 'ls Noys de Sant Sadurní, Fatxendas de Sabadell, Trullassos de Tarrassa, Noys d' Olesa, Agustinetes de Granollers, Camps de Vilafranca, Baldiri de Igualada, havent arribat avuy dia á tant lo desenrotlló de aquestas orquestas que casi be no hi ha cap població de dues mil ànimas, especialment en la provincia de Barcelona, que no compti ab una ó més, constituhint aixó una característica de Catalunya que demostra fins ahont arriba la afició á l' art musical entre las nostras classes populars.

Casi cap dels concertistas que han deixat rastre de sa fama entre 'ls músichs de tota Europa no ha cregut depressiu á son mèrit lo compartir los aplausos anant ab companyia dels músichs d' aytals coblas, haventhi alguns que 's formaren en ellas, com, entré altres, lo celebrat flautista Perera de Martorell.

¿Qui no recorda encara 'ls noms dels Jurch, Ros, Capdevila, Cardona, Blay y Vinyas entre 'ls vells, com lo jovent d' avuy coneix los Chioffi, Escalas, Salvatori, Vila, Santa Paula y Eugenio? Casi no hi ha cap notabilitat á Barcelona que no vagi á reforsar las orquestas de fora ó no formi part d' alguna de la mateixa capital pera deixar-se sentir en la época de las festas majors, que sol coincidir ab la que están tancats los teatros de la capital catalana.

Seria curiós esbrinar la manera com s' han anat formant aquestas orquestas y seguir tot lo proceés fins arribar á la época actual de son floreixement.

Es molt comú lo fet de que un capellá, un organista ó be un mestre d' estudi, haja sigut lo fundador; citantse 'l cas que algun seglar, vestit ab roquet, assistís á las professons ó als enterros cantant ó tocant lo fagot y després dirigís als que havian de compondre la orquesta pera 'l sarau del poble.

Sabém la historia d' algunas d' aqueixas orquestas, pero concretantnos á la prou coneguda dels Escolans de

Sant Sadurní de Noya, de quina 'n sabém més pormenors, contarém á grans rasgos la manera com se formá.

A principis d' aquest sigle hi havia en la població citada un mestre d' estudi anomenat Jener, que, al temps d' ensenyar las primeras lletras als noys, ajudava al rector á solemnisar las grans diadas de la Iglesia, ab lo fagot, de que n' era un bon tocador.

Ja allavors existia en la vila la cobla del Sayo, composta de quatre individus que ab son reduhit repertori de dansas antigas, apresas boy totes d' oido, feyan las delicias del jovent.

No faltaren en aquella época alguns joves entussias-tas que, ajudats del Rector y del anomenat Jener, lograren formar una verdadera orquesta, que comensant á tocar en las festas religiosas no pará fins á ferho en las profanas.

Lo núcleo d' aquella orquesta era format en son comensament per individus quals fills y nets han continuat formant una cadena no interrompuda de músichs; diganhó per nosaltres l' Anton y Peret del Escolá, lo Quich del Minyonás, lo Fermi, lo Tonet del Baix, lo Mateu del Nunci, descendents dels fundadors, que son los que han posat á l' altura en que 's troba la actual orquesta dels Escolans, prou coneguda de la majoria de vilas y pobles de Catalunya.

D' ensá del any 30 no cal dir las visicittuts perque ha passat dita orquesta, no deixant de sofrir algun encontré, pero sempre s' ha sostingut unida y ha anat augmentant son prestigi y la nombradía, ab la constancia dels que forman son nervi.

Quatre músichs encara hi quedan que per espay de cinquanta anys forman part d' ella.

La afició á la música ha sigut sempre notable d' allavors á Sant Sadurní, en termes, que del any 40 hi ha hagut constantment en la població, ademés de la citada, la dels Noys, no essent molt llunyana la época en que s' hi comptava la del Llamp.

Sabut es que entre las principals orquestas de fora s' hi comptan las de Sant Sadurní, y que la música que tocan, tant en las iglesias com en los balls, es d' estructura moderna. Los que recordém la música alegre y balladora del temps d' en Jurch y sentim la d' avuy dia tenim punts pera comparar los dos estils. En la que 's toca ara hi abunda la harmonia y l' art, y en quant á la execució no deixa generalment que desitjar; pero no s' hi troba la senzillés de concepte é inspiració que distingia á aquella, y que á nostre entendre ha de possehir la música de ball per sa naturalesa joganera, alegre y fresca.

Ab l' afany de modernisarho tot y de complicarho, en las pessas que avuy privan sols s' hi te en compte la execució y la instrumentació, cosa que deixarà satisfets als mateixos músichs que coneixen lo tecnicisme del art; pero la inspiració y 'l bon sentit musical hi deixa de concorrer, y aixó hauria d' evitarse agermanant las duas ideas, fent que la harmonia cumples son comés realsant y donant forma á aquells motius frescos y purs, que nascuts en nostras montanyas constituheixen las més olorosas essencias del jardí de la música popular catalana.

PAUET DE LA ESPERANSA.

(De La Renaixensa.)

Secció Religiosa.

SANTS DE LA SETMANA.

Dissapte, 17.—S. Gregori Taumaturgo, sts. Iscle y Victoria mrs. y sta. Gertrudis la Magna vg.

Dimenge, 18.—XXVII. S. Máximo b. y s. Bárulas, noy mártir

Dilluns, 19.—Sta. Isabel reyna d' Hungria vda.

Dimars, 20.—S. Félix de Valois cf. y s. Octavi mr.—Absol. gen. en la Trinitat.

Quart menguant á la 1 h. 55 minuts de la matinata, en Lleó.—Variable.

Dimercres, 21.—La Presentació de N.ª S.ª en lo Temple.

Dijous, 22.—Santa Cecilia vg. mr.—Sol en Sagitari.

Divendres, 23.—S. Climent p. mr. y santa Lucrecia.

QUARANTA HORES.

Avuy se troban en l' iglesia de l' Hospital.

Demá comensarán en l' iglesia de l' Hospici.

Secció Comercial.

Mercat de Gerona del día 10 de Novembre.

Table with 3 columns: Especies, Mesures, Pessetes. Lists various goods like Blat, Mestay, Ordí, Segol, Civada, Besses, Mill, Panís, Blat de moro, Fajol, Llobins, Faves, Fabó, Fassols, Monjetes, Ous, and their prices.

Establiment tipogràfic del DIARIO DE GERONA. Pujada de Sant Feliu núm. 3.

OBRA NOVA

DELIBERACIONS

DE LA

Primera Assambla General de Delegats

DE LA

UNIÓ CATALANISTA

CELEBRADA A MANRESA EN LO MES DE MARÇ 1892.

Aquesta obra, que conté la llista de Delegats de la Assambla, discursos que en ells s'hi pronunciaren y llegiren, y las Bases definitivament aprovadas pera la **Constitució regional catalana**, se ven al preu de **dos pessetes** en la llibreria de Don Joseph Franquet, carrer de l'Argenteria, **Gerona**.

LA NEOTAFIA

En aquest gran establiment s'hi troba a totes horas un assortit complet de baguls folrats, de totes mides, des de l'infim preu de cinch pessetas en amunt. S'envian a domicili.
Dirigirse a **LA NEOTAFIA**, Cort-Real, 18, - GERONA.

ESTABLIMENT

TERÀPIGH-SULFURÓS

dirigit per los Doctors

D. JOSEPH PUIGCARBÓ

Y

D. AGUSTÍ BASSOLS Y PRIM.

Casse, 7 (junt al Teatre de Novetats). Teléfono, 301
BARCELONA.

Aquest establiment, provehit de tots los avensos moderns, y també de perfeccionades calefacció y ventilació per medi del vapor, está destinat á:

Hidroterapia

Duxes comuns y sulfuroses de totes classes (anémies, nervosis, gastralgies, reumatisme, neurastenia, etc.)

Balneoterapia

Banyos comuns, sulfurosos, medicinals.—Banyos russos.—Bany turch.

Neumoterapia

Ayre comprimit y rarefet, oxigeno, nitrógeno, atmosfères creosotades y altres.—(Bronquitis, catarros crónichs, tisis incipient, asma, etc.)

Sulfoterapia

Que consta de:

- Aygues sulfuroses pera beguda, semblants á les de la Puda, Arhena, Betelú, Bagneres de Luchón, etc. (Herpes, enfermetats secretes, limfatisme, escrófula, etc.)
- Pulverisacions sulfuroses (Angina é irritacions herpétiques del canyó, faringitis, bronquitis, etc.)
- Báus ó inhalació (Bronquitis, asma, tós herpes, etc.)
- Vaporari ó inhalació difusa (Bronquitis, catarros crónichs, coqueluche, etc.)

Aquestes aygues—dites Aygues sulfuroses de Barcelona—se usan ab éxit crexent en los molts casos en quins está indicat lo tractament sulfurós. També se despatxan embotellades.

Massoterapia

local y general (girades, torçedures, fractures, reumatisme, etc.)

Electroterapia.

Consulta de malalties cróniques y nervioses, per lo Director DR. PUIGCARBÓ, de les 11 del matí á la 1 de tarde y de 5 á 7 de la tarde.

Consulta de malalties de l'aparat respiratori, per lo Director de la secció neumoterápica, DR. BASSOLS Y PRIM, de 10 á 12 del matí y de 6 á 7 de la tarde.

Establiment de Don Pere Prunell

S'hi trobará un gran assortit de camisas, corbatas, colls y punys, sedas y llanas y demés articles de novetat pera vestits de senyora.

PREUS LIMITADISSIMS

Voltes de la Rambla, cantonada al carrer de Besadó, 26, Gerona

Máxim Fernandez

PERRUQUER DE S. M.

Ayguia Minóxima vegetal pera tenyir lo cabell. No té rival en lo mon, perquè á més de sos efectes maravellosos, no taca ni perjudica la pell en lo més mínim.

Aquest assombrós y sorprendent específich, se ven en dita perruqueria,

24, RAMBLA DE LA LLIBERTAT, 24

GERONA

Grans rebaixas al engrós.

També s' troba en venda en dit establiment la

Tintura americana instantánea

JOAN GRIVÉ

Progrés (carrer Nou) 10, Gerona

Aparatos d' il-luminació per gas y petroli.

Serveys complets de cuyna. Cereria.

Instalacions de para-llamps, campanetas eléctricas y teléfonos, á preus limitadissims.

EDICIÓ DE PROPAGANDA

DEL COMPENDI DE LA

DOCTRINA CATALANISTA

PREMIAT EN LO CONCURS REGIONALISTA

DEL "CENTRE CATALA,, de Sabadell

Aprobat per la Junta Permanent de la UNIÓ CATALANISTA

Tirada 100.000 exemplars

Forma un opúscul de 32 planes en octau, d' esmerada impresió sobre paper satinat y ab cuberta de color.

PREU: 15 céntims.

Les demandes al engrós al Secretari del «Centre Catalá» de Sabadell.

MEDICAMENTS ACREDITATS

RECOMENATS PER LA CIENCIA MÉDICA

Xarop d' Hipofosfíts GIMBERNAT

Lo mellor dels tónichs reconstituyents coneguts, desperta la gana, cura l'anémia, clorosis (colors tristos), malalties medulars, histerisme, insomni; d' efectes sorprendents en les convalescencies: Ampolla 10 rals.

VÍ restaurador GIMBERNAT

Probes repetides fetes per distingits facultatius han demostrat qu' era lo «Restaurador» per excelencia, pera combatre l'escrofulisme (tumors frets) raquitisme, caries dels ossos, linfatisme, tisis, debilitats hereditaries ó adquirides, vellesa prematura y totes les malalties quina causa sia la debilitat ó falta de nutrició.

Té un gust agradable, de manera que en comptes de repugnar al malalt, aquest lo pren ab gust. Ampolla 12 rals.

VÍ de nou de kola GIMBERNAT

Considerat com aliment poderós d' economia, regulador del cor, estímulant de les funcions digestives y despertador de tot organisme empobrit: Préu 8 rals.

Se venen al engrós

Farmacia del autor Conde del Asalto, 14.—BARCELONA.
Al detall en totes les farmacies.

SUCURSAL JUNCOSA

Plaza de la Constitució, número 13

GERONA.

Casa especial en xocolates, cafés, sucres y thés.

Establiment y taller

DE

PAU CASSÀ

PINTOR Y EMPAPERADOR

Magnífichs mostruaris de papers pera decorar habitacions desde 25 céntims á 30 pessetas la pessa.

Cromos, matlluras, transparents y cuadros

Novetat, bon gust y economia

Gerona.—Baixada del Pont de pedra, 14

ACADEMIA DE TALL

y de confecció pera senyoretas, ab lo método més fàcil tots los coneguts y ab Real Privilegi, dirigida per l'artista de dit método

D.ª Carme Miró de Grau

Ab una sola lliadó se poden tallar tota classe de portes interiors y exteriors.

Classees de 11 á 12 y de 3 á 7.

RAMBLA DE LA LLIBERTAT, 13, PRINCIPAL,

ESTABLIMENT

DE

Don Francisco Sabate

SOMBRETERIA

S'han rebut las últimas novetats per la proxima temporada; los preus sumament nomínichs.

CAMISERIA.—SASTRERIA PER NOY

Especialitat en trajos pera col-legials

3, Ramb'a d' Alvarez, 3

FILL DE FRANCISCO VILARDELL Y COMA

SALT

MOLÍ FARINER

SISTEMAS AUSTRO-HUNGAR Y DE MOLAS

Tant per l' un com per l' altre sistema fan las molts á preus sumament módichs

Banch Vitalici de Catalunya

Comp.^a general de segurs sobre la vida establerta á Barcelona

CAPITAL SOCIAL

10.000.000 DE PESSETES

Capitals suscrits fins al 31 Dezembre 1893	87,949.791'93
Actiu en idem..	15,337.928'87
Sinistres pagats fins á idem..	3,282.316'69
Reserves ó fondos de segur á idem..	4,178.675'63

Les principals classes de segur son:

Vida entera.—Capital pagador á la mort del assegurat ó a la seva dona, fills ó qualsevol altre persona designada anteriorment.

Mixto.—Capital pagador al assegurat si viu lo dia fixat; ó, immediatament d' ocórrer sa seva mort, á la persona designada per ell mateix.

Terme fixo.—Capital pagador en lo dia fixat sia al dia segurat ó als seus hereus. En cas de mort del assegurat s' acaba lo pago de les primes.

Aquestos segurs participan en un 50 per 100 dels beneficis de la Compañia.

SEGURS DE CAPITAL APLASSAT

SEGURS TEMPORALS.—SEGURS DE SOBREVIVENCIA

SEGURS MIXTOS Á CAPITAL DOBLAT

Rentes Vitalicies.

Delegat General á n' aquesta Provincia:

Joseph Codorch y Bacó, advocat.—GERONA

SABATERIA

DE

JOSEPH M.ª VENTÓS

Calsat pera senyors, senyoras y nons.

Especialitat pera l' que s' encarregui expressament.